

До

Ректора на УНСС

РЕЗЮМЕТА НА ПУБЛИКАЦИИ
НА БЪЛГАРСКИ И АНГЛИЙСКИ ЕЗИК

По молба на членовете от журито, прилагам абстрактите на публикациите си (в повечето случаи) на английски език, последван от свободен превод на български. Абстрактите представляват добро резюме на публикуваните трудове. Резюметата са приложени по списъка на публикациите приложен към кандидатурата ми за професор в УНСС.

Публикации

1. Dentchev, Verbeke, Hall, Micheline, Hillemann (2022) New Perspectives on the Bottom of the Pyramid Strategies. *Business & Society*, 61(8), pp. 1977–1991. ISSN 00076503 (Нови перспективи за стратегии в основата на пирамидата)

“The early literature on base of the pyramid (BOP) strategies argued that multinational enterprises can contribute significantly to poverty alleviation of the poorest population in the world. An emergent perspective suggests that the solution to poverty lies within the BOP itself. Here, entrepreneurship within the BOP population is seen as the more credible solution to poverty. In this Special Issue introduction, we briefly present how the literature has further shifted the discussion of BOP strategies toward issues such as innovation, networks, business models, and sustainability at the BOP. This analysis signals a gap in our knowledge related to the success factors in business models of BOP entrepreneurs, with attention to economic, social, and environmental impacts. We present the five articles accepted for publication in this Special Issue, of which three contribute to our knowledge of BOP business models and two to our knowledge of sustainability at the BOP. In conclusion, we propose several avenues for future research.” (Dentchev et al., 2022, p. 1977)

“Ранната литература на тема стратегии за основата на пирамидата (ОНП) твърди, че мултинационалните предприятия могат да допринесат значително за намаляване на бедността на най-бедното население в света. Възникваща перспектива твърди, че решението на проблемите на бедността се крие в самата ОНП. Тук предприемачеството сред населението на ОНП се разглежда като по-надеждното решение на бедността. В това специално издание представяме накратко как литературата допълнително измества дискусията за стратегиите на ОНП към въпроси като иновации, мрежи, бизнес модели и устойчивост в ОНП. Този анализ сигнализира за пропуски в познанията ни, свързани с факторите за успех в бизнес моделите на предприемачите от ОНП, с внимание към икономическите, социалните и екологичните въздействия. Представяме петте статии, приети за публикуване в този специален брой, от които три допринасят за познанията ни за бизнес моделите на ОНП и две за познанията ни за устойчивостта в ОНП. В заключение, ние предлагаме няколко възможности за бъдещи изследвания. ” (Dentchev et al., 2022, p. 1977)

2. Roncancio-Marin, J., Dentchev, N., Guerrero, M., Díaz-González, A., & Crispeels, T. (2022). University-Industry joint undertakings with high societal impact: A micro-processes approach. *Technological Forecasting and Social Change*, 174, 121223, pp 1-15. ISSN 00401625 (Съвместни действия между университети и промишленост с голям обществен принос: подход на микропроцесите)

“University-Industry collaboration (UIC) literature is largely documented with Western European or North- American evidence, where universities are rich in resources and have well-developed R&D infrastructure. Likewise, our knowledge remains limited about UIC in emerging countries, where research resources and R&D are scarce. In this article, we address the research question “What are the individual micro-processes involved in UICs with social impact in emerging economies” and argue that uncovering the individual micro-processes involved in university-industry joint undertakings contribute to understanding how entrepreneurial universities promote social impact in emerging economies. The ideas presented in this paper are based on exploratory qualitative research consisting of 33 semi-structured interviews, eight focus groups, and six participatory observations in Bolivia and Colombia. Our findings suggest that UICs in emerging economies are driven by the need to solve major social challenges and are often a consequence of the individual micro-processes of low subjective norm, pro-social behavior, deontic justice, social identity, entrepreneurial culture, and championing of social welfare.” (Roncancio-Marin et al., p. 1)

"Литературата за сътрудничество между университетите и индустрията (UIC) до голяма степен е документирана със западноевропейски или северноамерикански доказателства, където университетите са богати на ресурси и имат добре развита инфраструктура за научноизследователска и развойна дейност. По същия начин нашите познания за UIC остават ограничени в развиващите се страни, където изследователските ресурси и научноизследователската и развойна дейност са оскъдни. В тази статия разглеждаме изследователския въпрос "Какви са отделните микропроцеси, участващи в UIC със социално въздействие в развиващите се икономики" и твърдим, че разкриването на отделните микропроцеси, участващи в съвместните предприятия между университетите и индустрията, допринася за разбирането как предприемаческите университети насърчават социалното въздействие в развиващите се икономики. Идеите, представени в тази статия, се основават на проучвателни качествени изследвания, състоящи се от 33 полуструктурирани интервюта, осем фокус групи и шест наблюдения с участие в Боливия и Колумбия. Нашите констатации показват, че UIC в развиващите се икономики се ръководят от необходимостта от решаване на големи социални предизвикателства и често са следствие от индивидуалните микро-процеси на ниска субективна норма, просоциално поведение, деонтична справедливост, социална идентичност, предприемаческа култура и отстояване на социално благоденствие." (Roncancio-Marin et al., p. 1)

3. Neumeyer, X., Ashton, W., & Dentchev, N. (2020). Addressing resource and waste management challenges imposed by COVID-19: An entrepreneurship perspective. *Resources, Conservation and Recycling*, 162 (105058), 1-3. ISSN 09213449 (Справяне с предизвикателствата, свързани с управлението на ресурсите и отпадъците, наложени от COVID-19: перспектива на предприемачеството)

“This perspective calls for building greater understanding of the role that entrepreneurship plays in addressing the challenges to resource and waste management imposed by COVID-19. We contend that researchers and practitioners need to recognize that entrepreneurs are important change agents who can help in the transition to a more sustainable and circular economy. We present challenges as well as opportunities to address this gap with the goal to foster future research.” (Neumeyer, Ashton, & Dentchev, 2020, p. 1)

"Тази перспектива изисква изграждане на по-добро разбиране за ролята, която предприемачеството играе в справянето с предизвикателствата пред управлението на ресурсите и отпадъците, наложени от COVID-19. Ние твърдим, че изследователите и практиците трябва да признаят, че предприемачите са важни агенти на промяната, които могат да помогнат в прехода към по-устойчива и кръгова икономика. Представяме предизвикателства, както и възможности за адресиране тази празнина в знанията ни с цел насърчаване на бъдещи изследвания." (Neumeyer, Ashton, & Dentchev, 2020, p. 1)

4. Dentchev, N., Rauter, R., Jóhannsdóttir, L., Snihur, Y., Rosano, M., et al. (2018). Embracing the variety of sustainable business models: A prolific field of research and a future research agenda. *Journal of Cleaner Production*, 194: 695–703. ISSN 09596526 (Възприемане на разнообразието от устойчиви бизнес модели: плодотворна област на научни изследвания и бъдеща програма за научни изследвания)

“Investigating the benefits of sustainable business models for our societies is an important and timely topic. This Special Volume contributes to current research by exploring a variety of sustainable models in use around the world. The accepted articles provide an overview of the various organizational forms, management mechanisms, sustainability solutions, challenges, theoretical lenses and empirical evidence, i.e. fundamental elements in the study of sustainable business models. In this introductory paper, the thirty-seven articles included in this Special Volume are presented, organized in four approaches to sustainable business models: 1/the generalist approach, 2/the technology-based approach, 3/the entrepreneurship and innovation approach and 4/the behavioral approach. In conclusion, avenues for future research are formulated, with a call for solid theory building, more sophisticated research methods, focus on the interplay of sustainable with existing conventional business models, and systemic consideration of the role of governments in advancing sustainable business models.” (Dentchev et al., 2018, p. 695)

"Проучването на ползите от устойчивите бизнес модели за нашите общества е важна и навременна тема. Този специален том допринася към науката в тази област, като представя различни устойчиви модели, които се използват по целия свят. Приетите за публикация статии предоставят преглед на различните организационни форми, механизми за управление, решения за устойчивост, предизвикателства, теории и емпирични доказателства, т.е. основни елементи в изучаването на устойчиви бизнес модели. В тази уводна статия са представени тридесет и седемте статии, включени в този специален том, организирани в четири подхода към устойчивите бизнес модели: 1/общ подход, 2/технологичен подход, 3/предприемачески и иновационен подход и 4/поведенчески подход. В заключение са формулирани възможности за бъдещи изследвания, с призив за изграждане на солидна теория, по-сложни изследователски методи, фокус върху взаимодействието между устойчивите и съществуващи конвенционални бизнес модели и системно разглеждане на ролята на правителствата в напредъка на устойчиви бизнес модели. " (Dentchev et al., 2018, p. 695)

5. Fritz, M. M. C., Rauter, R., Baumgartner, R. J., & Dentchev, N. (2018). A supply chain perspective of stakeholder identification as a tool for responsible policy and decision-making. *Environmental Science and Policy*, 81: 63-76. ISSN 14629011 (Перспектива на веригата на доставки за идентифициране на заинтересованите страни като инструмент за отговорна политика и вземане на решения)

“Traditional stakeholder research typically departs from organisation-centric or issue-centric approaches. However, using these approaches for stakeholder identification lacks rigor and comprehensiveness, since these approaches cannot be used to embrace the complexity and dynamics of the organizational constituents. To address this gap, we propose adopting a supply chain perspective on stakeholder identification and describe the process in more detail with two cases of mercury trade and energy. Adopting a supply chain perspective reveals the direct and indirect stakeholders’ influences, allowing us to study their interrelations, and clearly shows the role of each constituent in the stakeholder nexus. This process can serve as a tool to support governments, businesses, researchers, and non-governmental organisations to help them identify stakeholders related to services or goods in a more rigorous and comprehensive manner. In turn, in terms of increasing stakeholder understanding and engagement, responsible decision- and policy-makers can adopt this process to improve their chances of reaching sustainability goals. The focus is here set on environmental strategies and policies but the approach can be applied in other contexts where supply chain stakeholders need to be identified in relation to a piece of goods or a service.” (Fritz et al., 2018, p. 63)

"Традиционните изследвания на тема „заинтересованите страни“ обикновено се базират на организационно-ориентираните или ориентирани към проблемите подходи. Въпреки това, използването на тези подходи за идентифициране на заинтересованите страни нямат достатъчна дълбочина, тъй като тези подходи не могат да бъдат използвани за обхващане на сложността и динамиката на заинтересованите страни към една организация. За да се адресираме тази липса в знанията, предлагаме да се приеме перспектива за веригата на доставки относно идентифицирането на заинтересованите страни и да се опише процесът по-подробно с два случая на търговия с живак и енергия. Приемането на перспектива за веригата на доставки разкрива преките и косвените влияния на заинтересованите страни, което ни позволява да проучим техните взаимовръзки и ясно показва ролята на всяка съставна част в връзката между заинтересованите страни. Този процес може да послужи като инструмент за подпомагане на правителствата, бизнеса, изследователите и неправителствените организации, за да им помогне да идентифицират заинтересованите страни, свързани с услуги или стоки, по по-задълбочен и всеобхватен начин. На свой ред, по отношение на повишаването на разбирането и ангажираността на заинтересованите страни, мениджърите и политиците могат да приемат този процес, за да подобрят шансовете си за постигане на целите за устойчивост. Фокусът тук е поставен върху стратегиите и политиките в областта на околната среда, но подходът може да се приложи и в други контексти, където заинтересованите страни във веригата за доставки трябва да бъдат идентифицирани във връзка с дадена стока или услуга. " (Fritz et al., 2018, стр. 63)

6. Dentchev, N.A., Haezendonck, E. and M. van Balen (2017) The role of governments in the Business and Society Debate, *Business & Society*, 56 (4) 527-544. ISSN 00076503 (Ролята на правителствата в дебата за бизнеса и обществото)

“The role of governments in business and society (B&S) research remains underexplored. The generally accepted principle of voluntarism, which frames responsible business conduct as an unregulated subject under managerial discretion, accounts for this gap. Paradoxically, there are sufficient acknowledgments in academia and practice on different roles of governments. The present article identifies three broad topics for research, addressing (a) the paradox between the principle of voluntarism and the role of governments in B&S, (b) the boundaries of governments and business in their contribution to B&S issues, and (c) the mechanisms of government intervention that affect corporate social performance. The authors approach the first topic with a literature review of 703 articles marked with the term “government” from five journals in the field (*Business & Society*, *Business Ethics: A European Review*, *Business Ethics Quarterly*, *Business Strategy and the Environment*, and *Journal of Business Ethics*) between 1982 and 2011. This study indicates that the principle of voluntarism remains, despite the broad variety of research related to the role of government in B&S. In addition, the identified content provides deeper insight into the mechanisms of government intervention and on the boundaries of governments in the B&S discourse. This article then provides a summary of the other three research articles included in this special research forum, with a contribution oriented toward the latter two research avenues posited.” (Dentchev, Haezendonck & van Balen, 2017, pp. 527-528)

"Ролята на правителствата в научната област на бизнеса и обществото (Б&О) остава недостатъчно проучена. Общоприетият принцип на доброволното действие, който очертава отговорното бизнес поведение като нерегулиран субект по управленска преценка, отчита липсата на знания в тази посока. Парадоксално е, че има достатъчно признания в академичните среди и практиката за различните роли на правителствата. Настоящата статия идентифицира три широки теми за изследване, насочени към (а) парадокса между принципа на доброволното действие и ролята на правителствата в Б&О, (б) границите на правителствата и бизнеса в техния принос към проблемите на Б&О и (в) механизмите на правителствена намеса, които засягат корпоративните социални резултати. Авторите подхождат към първата тема с литературен обзор на 703 статии, отбелязани с термина "правителство" от пет списания в областта (*Business & Society*, *Business Ethics: A European Review*, *Business Ethics Quarterly*, *Business Strategy and the Environment*, and *Journal of Business Ethics*) в периода между 1982 и 2011 г. Това изследване показва, че принципът на доброволното действие остава, въпреки голямото разнообразие от изследвания, свързани с ролята на правителството в Б&О. В допълнение, идентифицираното съдържание дава по-задълбочен поглед върху механизмите на правителствената намеса и върху границите на правителствата в дискурса на Б&О. След това тази статия предоставя обобщение на другите три научни статии, включени в този специален изследователски форум, с принос, ориентиран към последните два изследователски пътя." (Dentchev, Haezendonck & van Balen, 2017, pp. 527-528)

7. Ortuño & Dentchev (2021) We need transdisciplinary research on Sustainable Business Models. *Journal of Business Models*, 9 (2), 72-86. ISSN 22462465 (Нуждаем се от трансдисциплинарни изследвания на тема устойчиви бизнес модели)

“The findings of our study illustrate that SBM research can face information asymmetry issues such as lack of access to, lack of understanding of and lack of trust in the information provided. We also show how transdisciplinary research helps to bridge such issues of trust, understanding and information availability. Based on our research, we propose 5 suggestions to scholars who wish to adopt transdisciplinary research in their study of SBMs: (i) understand the context, (ii) adapt to the context, (iii) develop relationships of trust, (iv) be flexible with your research focus and (v) systematically present to other disciplines and non-academic actors.” (Ortuño & Dentchev, 2021, p. 72)

"Резултатите от нашето проучване показват, че изследванията на тема устойчиви бизнес модели могат да се сблъскат с проблеми с информационната асиметрия като липса на достъп, липса на разбиране и липса на доверие към предоставената информация. Ние също така показваме как трансдисциплинарните изследвания помагат да се преодолеят такива въпроси на доверието, разбирането и наличието на информация. Въз основа на нашите изследвания имаме 5 предложения към учени, които желаят да приемат трансдисциплинарни изследвания в своите научни изследвания на тема устойчиви бизнес модели: (i) разберете контекста, (ii) адаптирайте се към контекста, (iii) развивайте отношения на доверие, (iv) бъдете гъвкави с фокуса си изследване и (v) систематично представяйте идеите си на други дисциплини и неакадемични участници в процеса на изследване." (Ortuño & Dentchev, 2021, p. 72)

8. Roncancio, J.J., & Dentchev, N. A. (2020). Towards a Conceptual Delimitation of the "Joiners" of the Entrepreneurial Teams. *Academy of Management Global Proceedings*, (Vol. Mexioco, 2020), 266. ISSN 26384892 (Към концептуално разграничаване на "присъединяващите се" в предприемаческите екипи)

“Research findings highlight the need to complement scientific literature on Entrepreneurship with studies about the individuals drawn to Spin-Offcompanies as employees. These individuals are known as Joiners. Scientific literature on organizational learning suggests that individuals, other than the founders in entrepreneurial teams gain knowledge, practices and understanding necessary to create and run their own businesses. In this process, those individuals become skilled and continue to be involved in entrepreneurial activities. As such, joiners can decide to engage into the creation of their own company. The purpose of this paper is therefore to provide a theoretical framework on the transition of joiners of spin-offs into entrepreneurs and to develop an agenda for future research and practice.” (Roncancio & Dentchev, 2020, p. 1)

"Резултатите от изследванията подчертават необходимостта от допълване на научната литература за предприемачеството с проучвания за лицата, привлечени от спин-оф компаниите като служители. Тези хора са известни като „присъединили се“. Научната литература за организационното обучение предполага, че хората, различни от основателите на предприемачески екипи, получават знания, практики и разбиране, необходими за създаване и управление на собствен бизнес. В този процес тези лица стават квалифицирани и продължават да участват в предприемачески дейности. Като такива, „присъединилите се“ могат да решат да се включат в създаването на собствена компания. Следователно целта на тази статия е да предостави теоретична рамка за прехода на присъединилите се към спин-оф компаниите и да разработи програма за бъдещи изследвания и практика. " (Roncancio & Dentchev, 2020, p. 1)

9. Roncancio-Marin, Dentchev, Guerrero, Diaz Gonzalez (2022) Shaping the social orientation of academic entrepreneurship: An exploratory study, *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*, 28(7), 1679–1701. ISSN 13552554 (Оформяне на социалната ориентация на академичното предприемачество: Оpozнателно проучване)

“Universities can promote different forms of non-commercial AE even in the absence of sophisticated resources for innovation, through the stimulation of the specific human capital of the university community resulting from activities where they help others.” (Roncancio-Marin et al., 2022, p. 1679)

"Университетите могат да насърчават различни форми на некомерсиално академично предприемачество дори при липса на специализирани ресурси за иновации, чрез стимулиране на специфичния човешки капитал на университетската общност, произтичащ от дейности, в които те помагат на другите." (Roncancio-Marin et al., 2022, стр. 1679)

10. Diaz Gonzalez and Dentchev (2022). A Resource Based View of the role of universities in the supportive ecosystems for social entrepreneurs. *Business and Society Review*, 127 (3), 537–590. ISSN 00453609 (Ресурсно базиран поглед върху ролята на университетите в подкрепящите екосистеми за социални предприемачи)

“This paper investigates the role that universities play in supporting social entrepreneurs (SEs) across their ecosystem. Adopting the resource-based view (RBV) approach, we argue that universities attract, mobilize, and deploy multiple resources that benefit SEs through four main mechanisms (i.e., teaching, research, outreach, and the development of partnerships). We use a qualitative approach of 62 semi-structured interviews and 8 focus groups in Ecuador, Bolivia, and Colombia. Our contribution shows that employing different resources and engaging in supportive activities of universities towards SEs facilitate the development of university capabilities, such as an increased reputation, development of leadership skills for students and staff, and wider access to ecosystem resources that support other university activities related to teaching, research, and community outreach. The role that partnerships play in the development of these capabilities is fundamental, thanks to the different strategic alliances and mobilization of resources between universities and other actors while supporting SEs. This study contributes to our understanding of the role universities can play to intensify the nature of supportive ecosystems for SEs. This contribution is relevant not only to academics but also to practitioners, as this will shed light on the building, development, and scaling of a supportive ecosystem for SEs.” (Diaz Gonzalez & Dentchev, 2022, pp. 137-138)

"Този пейпър изследва ролята, която университетите играят в подкрепа на социалните предприемачи (СП) в цялата им екосистема. Възприемайки ресурсно базиран поглед (РБП) в стратегическия мениджмънт, ние твърдим, че университетите привличат, мобилизират и разгръщат множество ресурси, които са от полза за СП чрез четири основни механизма (т.е. преподаване, научни изследвания, принос към обществото и развитие на партньорства). Използваме качествен подход от 62 полуструктурирани интервюта и 8 фокус групи в Еквадор, Боливия и Колумбия. Нашият принос показва, че използването на различни ресурси и ангажирането в подкрепящи дейности на университетите към СП улеснява развитието на университетските способности, като например повишена репутация, развитие на лидерски умения за студенти и персонал и по-широк достъп до екосистемни ресурси, които подкрепят други университетски дейности, свързани с преподаването, научните изследвания, и приноса към обществото. Ролята, която партньорствата играят в развитието на тези способности, е фундаментална, благодарение на различните стратегически съюзи и мобилизирането на ресурси между университетите и другите участници, като същевременно се подкрепят СП. Това проучване допринася за разбирането ни за ролята, която университетите могат да играят за засилване на естеството на подкрепящите екосистеми за СП. Този принос е от значение не само за академичните среди, но и за практикуващите, тъй като това ще хвърли светлина върху изграждането, развитието и мащаба на подкрепящите СП екосистеми. ” (Diaz Gonzalez & Dentchev, 2022, pp. 137-138)

11. Diaz Gonzalez, A. and Dentchev, N.A. (2021), Ecosystems in support of social entrepreneurs: A literature review, *Social Enterprise Journal*. Vol. 17 No. 3, pp. 329-360. ISSN 17508614
(Екосистемите в подкрепа на социалните предприемачи: преглед на литературата)

“This paper contributes by distinguishing three support categories for SEs – fuel, hardware and DNA – based on what we know from ecosystem thinking. This paper elaborates on the building blocks of each support category, points at the relevant actors and discusses the interrelatedness across support categories.” (Diaz Gonzalez & Dentchev, 2021, p. 329)

"Тази статия допринася чрез разграничаване на три категории за подкрепа на СП – гориво, хардуер и ДНК – въз основа на това, което знаем от екосистемното мислене. Този пейпър разработва градивните елементи на всяка категория подкрепа, посочва съответните участници и обсъжда взаимосвързаността между категориите за подкрепа. " (Diaz Gonzalez & Dentchev, 2021, p. 329)

12. Eiselein, P. and Dentchev, N.A. (2020), Managing conflicting objectives of social enterprises, *Social Enterprise Journal*, Vol. 16 No. 4, pp. 431-451. ISSN 17508614 (Управление на противоречащи си цели в социалните предприятия)

“This paper highlights four bridging mechanisms that facilitate the mitigation of conflict between social and commercial objectives, i.e. fit of values, agile structure, partnerships and communications. It also shows how these mechanisms reinforce each other at the individual and team levels of analysis and thus form an iterative process for managing the conflicting objectives of social entrepreneurs.” (Eiselein & Dentchev, 2020, p. 431)

"Този пейпър подчертава четири свързващи механизма, които улесняват смекчаването на конфликта между социалните и търговските цели, т.е. съответствие на ценностите, гъвкава структура, партньорства и комуникации. Той също така показва как тези механизми се подсилват взаимно на индивидуално и екипно ниво на анализ и по този начин формират итеративен процес за управление на противоречивите цели на социалните предприемачи." (Eiselein & Dentchev, 2020, p. 431)

13. Michelini, Grieco, Dentchev (accepted). Leveraging collaborations to increase the impact of food sharing platforms. *British Food Journal*. ISSN 0070070X (Използване на сътрудничеството за увеличаване на въздействието на платформите за споделяне на храна)

“The research outlines the systems of collaboration found in food sharing platforms characterized by two levels of actors (platform players and business players) and five different types of collaboration that can help platforms maximize their impact (boosting the network effect; capturing value; enhancing the business model; extending the type of impact; and scaling up).” (Michelini, Grieco & Dentchev, forthcoming, p. 1)

"Изследването очертава системите за сътрудничество, открити в платформите за споделяне на храни, характеризиращи се с две нива на участници (платформени играчи и бизнес играчи) и пет различни вида сътрудничество, които могат да помогнат на платформите да увеличат максимално въздействието си (засилване на мрежовия ефект; улавяне на стойност; подобряване на бизнес модела; разширяване на вида на въздействието; и увеличаване на мащаба)". (Michelini, Grieco & Dentchev, forthcoming, p. 1)

14. Eiselein, P., & Dentchev, N. A. (2021). Scaling Social Impact: What Challenges and Opportunities Await Social Entrepreneurs. In J. Weber & D. Wasileski (eds.) BAS 360°: Volume 5. Social Entrepreneurship. Emerald Publishing. (pp. 145-172) ISSN 25141759. (Увеличаване на общественния принос: какви предизвикателства и възможности очакват социалните предприемачи)

“This study positions the topics of social entrepreneurship over the last decades, together with the six types of scaling strategies: scaling up, scaling down, scaling across, scaling deep, scaling out, and diversification. It also discusses 15 challenges related to the scaling efforts by SEs. It furthermore elaborates on potential leads for research and practice regarding scaling social impact.” (Eiselein & Dentchev, 2021, p. 145).

"Това проучване позиционира темите на социалното предприемачество през последните десетилетия, заедно с шестте вида стратегии за скалиране: скалиране нагоре, скалиране надолу, скалиране помежду, скалиране надълбоко, скалиране навън и диверсификация. То също така обсъжда 15 предизвикателства, свързани с усилията за скалиране от страна на СП. Освен това се разработват потенциални насоки за научни изследвания и практики по отношение на увеличаването на обществения принос." (Eiselein & Dentchev, 2021, p. 145).

15. Bozhikin, I., Dentchev, N., (2018). Discovering a Wilderness of Regulatory Mechanisms for Corporate Social Responsibility: Literature Review. *Economic Alternatives*, (2), 145-174. ISSN 13127462 (Откриване на множество от регулаторни механизми за корпоративна социална отговорност: преглед на литературата)

“The principle of voluntarism dominates Corporate Social Responsibility (CSR) literature. However, this principle does not correspond with the empirical evidence of the role of governments in the CSR field. Moreover, studies discuss various regulatory mechanisms to stimulate CSR as used by government, businesses, and society. Since the debates on CSR governance are dispersed across various articles and lack systematic analysis, this paper adopts a structured literature review to study the variety of regulatory mechanisms that influence CSR. In order to explore these regulatory mechanisms, we have made an in-depth analysis of 186 practice-based articles published in the period from 2002 to 2011. These articles were selected from five journals in the CSR field. Based on these 186 empirical articles, (1) we detected 32 different regulatory mechanisms for stimulating CSR and promoting sustainable development; and (2) we offer a discussion of various examples of these mechanisms and an analysis of the effectiveness of their implementation. Based on this discussion, we argue in favour of a plethora of various regulatory mechanisms in support of CSR.” (Bozhikin & Dentchev, 2018, p. 145)

"Принципът на доброволното действие доминира в литературата за корпоративна социална отговорност (КСО). Този принцип обаче не кореспондира с емпиричните доказателства за ролята на правителствата в областта на КСО. Освен това проучванията обсъждат различни регулаторни механизми за стимулиране на КСО, използвани от правителството, бизнеса и обществото. Тъй като дебатите относно управлението на КСО са разпръснати в различни статии и липсва систематичен анализ, тази статия приема структуриран преглед на литературата, за да проучи разнообразието от регулаторни механизми, които влияят върху КСО. За да проучим тези регулаторни механизми, направихме задълбочен анализ на 186 практически базирани статии, публикувани в периода от 2002 до 2011 г. Тези статии са избрани от пет списания в областта на КСО. Въз основа на тези 186 емпирични статии, (1) открихме 32 различни регулаторни механизма за стимулиране на КСО и насърчаване на устойчивото развитие; и (2) Предлагаме обсъждане на различни примери за тези механизми и анализ на ефективността на тяхното прилагане. Въз основа на тази дискусия ние се застъпваме за множество различни регулаторни механизми в подкрепа на КСО." (Bozhikin & Dentchev, 2018, p. 145)

16. Roncancio & Dentchev (2022). Chapter 5: A navigation chart for teachers and trainers to leverage entrepreneurial universities for social entrepreneurship. In A. Kaarivuo & S. Huohvanainen (eds) *Transformative Methodological Approach - Teaching, Training, Learning* - e-book 4 in ERMIScom project, Common curricula for diversity: education in media and integration of vulnerable groups. Athens: National Kapodistrian University of Athens. (pp. 35-54). ISBN 9789604663071 (Навигационна диаграма за учители и обучители за привличане на предприемачески университети за социално предприемачество)

“This chapter is structured as follows: In the first part, we elaborate on the most common challenges of universities and educators regarding social entrepreneurship from the perspective of entrepreneurial universities. Then in the second part, we discuss the topics addressed and pedagogical approaches used to teach social entrepreneurship classes as described in the relevant scientific literature on education and entrepreneurship. Finally, in the third part, we show a model that in the light of the four university missions, proposes ideas and pedagogical approaches that are intended to be a navigation chart for teachers of social entrepreneurship.” (Roncancio & Dentchev, 2022, p. 35)

"Тази глава е структурирана по следния начин: В първата част разглеждаме най-често срещаните предизвикателства пред университетите и преподавателите по отношение на социалното предприемачество от гледна точка на предприемаческите университети. След това във втората част обсъждаме разгледаните теми и педагогическите подходи, използвани за преподаване на класове по социално предприемачество, както е описано в съответната научна литература за образованието и предприемачеството. И накрая, в третата част показваме модел, който в светлината на четирите университетски мисии, предлага идеи и педагогически подходи, които са предназначени да бъдат навигационна диаграма за учителите по социално предприемачество." (Roncancio & Dentchev, 2022, p. 35)

17. Dentchev, N.A. (2020) Meer social ondernemerschap in tijden van COVID-19. In M. Brengman (ed) Postviraal naar een nieuw normaal, VUBPress (pp. 217-223). ISBN 9789057189882 (Повече социално предприемачество по време на ковид-19)

At the beginning of COVID-19 lock-down in March 2020 the main messages were stay at home and keep on spending. One famous Belgian economist suggested “buy champaign”. This article argues that shortsighted economic view on consumption is not helping our societies in the direction of sustainability. Moreover, economic aid to companies was also not based on their contribution to sustainability. This paper presents various initiatives of social entrepreneurs during COVID-19. It discusses their needs and calls for more support to social entrepreneurs.

В началото на COVID-19, когато през март 2020 г. обществото беше затворено, основните послания бяха останете вкъщи и продължавайте да харчите. Един известен белгийски икономист предложи "купувайте шампанско". Тази статия твърди, че късогледният икономически поглед върху потреблението не помага на нашите общества в посока на устойчиво развитие. Освен това икономическата помощ за дружествата също не се основаваше на техния принос за устойчивото развитие на обществата. Настоящата статия представя различни инициативи на социални предприемачи по време на COVID-19. Тя обсъжда техните нужди и се призовава за по-голяма подкрепа към социалните предприемачи.

18. Dentchev, N.A. (2020) Inclusive Business Models. In Leal Filho et al (eds) Encyclopedia of the UN Sustainable Development Goals: Decent Work and Economic Growth (pp 561-570) ISBN 9783319958668 (Приобщаващи бизнес модели)

“In sum, inclusive business models as defined here as business activities that provide opportunities to disadvantaged people for dignified existence and thus resolve the most challenging social and environmental problems of our planet. With this definition, three different dimensions of IBMs are highlighted. The first dimension refers to the belief that solid business approach can lead solutions to various sustainability challenges. A business approach is an alternative to public policy or aid-driven activities, whereas these alternatives should be seen as complementary approaches (thus not mutually exclusive). The second dimension of the definition refers to the inclusiveness of various groups of disadvantaged people. Those groups could be poor or disabled people, but also long-term unemployed, immigrant people with social problems (e.g., drugs, alcohol, or criminal activities). All these groups of disadvantaged people face variety of social and environmental issues. Hence, IBMs embrace groups of disadvantaged people and various challenges they face (social and environmental). The third and final dimension refers to the inclusiveness of disadvantaged people in both economic activity and social life. Overall, these three dimensions in the definition of IBMs suggest the adoption of a holistic approach to inclusiveness.” (Dentchev, 2020, p. 561)

"Накратко, приобщаващите бизнес модели, както са дефинирани тук като бизнес дейности, които предоставят възможности на хората в неравностойно положение за достойно съществуване и по този начин решават най-предизвикателните социални и екологични проблеми на нашата планета. С тази дефиниция се подчертават три различни измерения на ПБМ. Първото измерение се отнася до убеждението, че солидният бизнес подход може да доведе до решения на различни предизвикателства пред устойчивостта. Бизнес подходът е алтернатива на публичната политика или дейностите, основани на помощ, докато тези алтернативи следва да се разглеждат като допълващи се подходи (следователно не се изключват взаимно). Второто измерение на определението се отнася до приобщаването на различни групи хора в неравностойно положение. Тези групи могат да бъдат бедни хора или хора с увреждания, но също така и дългосрочно безработни, имигранти със социални проблеми (например наркотици, алкохол или престъпни дейности). Всички тези групи хора в неравностойно положение са изправени пред различни социални и екологични проблеми. Следователно, ПБМ прегръщат групи от хора в неравностойно положение и различни предизвикателства, пред които са изправени (социални и екологични). Третото и последно измерение се отнася до приобщаването на хората в неравностойно положение както в икономическата дейност, така и в социалния живот. Като цяло, тези три измерения в дефиницията на ПБМ предполагат приемането на холистичен подход към приобщаването." (Dentchev, 2020, p. 561)

19. Diaz Gonzalez, Dentchev and Roman Roig (2020). Beyond intellectual property and rich infrastructure: A community service learning perspective on universities supportive role towards social entrepreneurs. In Tsvetkova, Schmutzler De Uribe and Puh (eds) Entrepreneurial Ecosystems Meet Innovation Systems: Synergies, Policy Lessons and Overlooked Dimensions. Edward Elgar. (pp.85-106) ISBN 9781789901184 (Отвъд интелектуалната собственост и богатата инфраструктура: Перспектива за обучение чрез обществени услуги за подкрепящата роля на университетите към социалните предприемачи)

“With this chapter, we will argue that universities have a role to play in the support of social entrepreneurship, even if they have limited resources and lack IP based on academic research. [...] We address the above knowledge gap by arguing that universities can always leverage their students, staff and existing networks to support social entrepreneurship, even when they have scant resources, limited fundamental research and even a certain ignorance of entrepreneurship. We use the theoretical lens of Community Service Learning (CSL) (Furco, 1996) to make this argument. To realize our objectives, we have conducted an explorative case study research in Bolivia, using data from 21 semi-structured interviews and three focus groups, complemented with secondary data and observations in the cities of Santa Cruz, San Jose de Chiquitos, Tarija, La Paz, Cochabamba and Batallas. We aim at describing the various existing activities and we illustrate new opportunities that universities could explore to contribute to the ecosystems in support of social entrepreneurship.” (Diaz Gonzalez, Dentchev & Roman Roig, 2020, p. 86)

"С тази глава ще твърдим, че университетите имат роля в подкрепата на социалното предприемачество, дори ако имат ограничени ресурси и нямат интелектуална собственост, базирана на академични изследвания. [...] Ние се справяме с горната пропаст в знанията, като твърдим, че университетите винаги могат да използват своите студенти, персонал и съществуващи мрежи, за да подкрепят социалното предприемачество, дори когато имат оскъдни ресурси, ограничени фундаментални изследвания и дори известно невежество за предприемачеството. Използваме теорията на обучението в служба на общността (ОСО) (Furco, 1996), за да направим този аргумент. За да реализираме целите си, проведохме проучвателно проучване на казуси в Боливия, използвайки данни от 21 полуструктурирани интервюта и три фокус групи, допълнени с вторични данни и наблюдения в градовете Санта Крус, Сан Хосе де Чикитос, Тария, Ла Пас, Кочабамба и Баталас. Целта ни е да опишем различните съществуващи дейности и илюстрираме нови възможности, които университетите биха могли да проучат, за да допринесат за екосистемите в подкрепа на социалното предприемачество." (Diaz Gonzalez, Dentchev & Roman Roig, 2020, p. 86)

20. Dentchev, Eiselein & Kayert (2018) Social responsibility within Brussels municipalities: An exploratory study. In J. Weber & D. Wasileski (eds.) BAS 360°: Volume 2. Corporate Social Responsibility. Emerald Publishing. (pp. 147-174) ISBN 9781787542617 (Социална отговорност в общините в Брюксел: Опознавателно проучване)

“Despite the abundant literature on CSR, the implementation of social responsibility in public sector organizations is still underexplored. And this despite the fact that, as illustration, the public sector accounts for more than one-third of the economic activity of Belgium. Moreover, public sector organizations have an example function toward other societal actors, and by implementing social responsibility themselves, they are likely to provide a strong signal to the market. In this chapter, we approach the example role of public organizations in CSR implementation by doing a qualitative research of 14 (out of 19) municipalities in Brussels and focus thereby on the the implementation of a social responsibility proxy “Local Agenda 21” (LA21). We find that political support, through key political figures and the opposition, are very important for the success of the implementation of social responsibility in municipalities. We were surprised to learn that municipalities are experiencing competition amongst each other regarding LA21 implementation. However, the most unexpected result of our study was that municipalities reported that their involvement in LA21 seems to have only a limited impact on the private sector. Therefore, the argument of government institutions “leading by example” requires further investigation.” (Dentchev, Eiselein & Kayaert, 2018, pp. 147 – 148)

"Въпреки изобилната литература за КСО, прилагането на социалната отговорност в организациите от публичния сектор все още е недостатъчно проучено. И това въпреки факта, че, като илюстрация, публичният сектор представлява повече от една трета от икономическата активност на Белгия. Освен това организациите от публичния сектор имат примерна функция спрямо други обществени участници и чрез прилагането на социалната отговорност те вероятно ще дадат силен сигнал на пазара. В тази глава подхождаме към изпитната роля на публичните организации в прилагането на КСО, като правим качествено проучване на 14 (от общо 19) общини в Брюксел и по този начин се фокусираме върху изпълнението на пълномощник за социална отговорност "Местен дневен ред 21" (LA21). Намираме, че политическата подкрепа, чрез ключови политически фигури и опозицията, са много важни за успеха на изпълнението на социалната отговорност в общините. Бяхме изненадани да научим, че общините изпитват конкуренция помежду си по отношение на прилагането на LA21. Най-неочакваният резултат от нашето проучване обаче беше, че общините съобщиха, че участието им в LA21 изглежда има само ограничено въздействие върху частния сектор. Следователно аргументът на държавните институции, "водещи чрез пример", изисква по-нататъшно разследване." (Dentchev, Eiselein & Kayaert, 2018, pp. 147 – 148)

21. Bozhikin & Dentchev (2018) Cooperative relationships in e-waste management. In Lindgreen, Maon, Vanhamme, Palacio-Florencio, Strong & Vallaster (eds) A relational approach to stakeholder engagement. Routledge (pp. 222-238) ISBN 9781138325579 (Кооперативни взаимоотношения в управлението на електронни отпадъци)

“[T]his paper focuses on the cooperative relations among the most important stakeholders in the e-waste sector: municipalities, industry organizations, NGOs, residents, private owned collectors and recyclers. The cooperative relations among these stakeholders are key for at least three reasons, i.e. 1) for improving the collection and treatment of e-waste; (2) for achieving high levels of eco-efficiency and recycling, and (3) for reducing the transaction cost in the whole process (Coase 1937; Williamson 1981; Williamson 2010). In other words, a relational approach to stakeholder engagement improves the effectiveness of e-waste management.” (Bozhikin & Dentchev, 2018, p. 222)

"Публикацията се фокусира върху отношенията на сътрудничество между най-важните заинтересовани страни в сектора на електронните отпадъци: общини, браншови организации, неправителствени организации, жители, частни колектори и рециклиращи предприятия. Отношенията на сътрудничество между тези заинтересовани страни са ключови най-малко по три причини, т.е. 1) за подобряване на събирането и третирането на електронните отпадъци; (2) за постигане на високи нива на екологична ефективност и рециклиране, и (3) за намаляване на транзакционните разходи в целия процес (Coase 1937; Williamson 1981; Williamson 2010). С други думи, релационният подход към ангажираността на заинтересованите страни подобрява ефективността на управлението на електронните отпадъци." (Bozhikin & Dentchev, 2018, p. 222)

22. Lüdeke-Freund, F., Rauter, R., Nielsen, C., Montemari, M., Dentchev, N., & Faber, N. (2021). Fostering Cross-Disciplinarity in Business Model Research. *Journal of Business Models*, 9(2), i-xiv. ISSN 22462465 (Насърчаване на интердисциплинарността в изследванията на бизнес модели)

“We illustrate how cross-disciplinarity in business model research (multi-, inter- and transdisciplinarity) can help scholars overcome silo-building and span disciplinary boundaries. The seven articles contained in the special issue ‘Fostering Cross-Disciplinarity in Business Model Research’ are summarised, and the authors’ perspectives on the phenomena studied as well as the theories and methods adopted are portrayed.” (Lüdeke-Freund et al., 2021, p. i)

"Илюстрираме как интердисциплинарността в изследванията на бизнес моделите (мулти-, интер- и трансдисциплинарност) може да помогне на учените да преодолеят изграждането на силози и да разширят дисциплинарните граници. Обобщени са седемте статии, съдържащи се в специалното издание "Fostering Cross-Disciplinarity in Business Model Research", и са представени перспективите на авторите за изследваните явления, както и възприетите теории и методи. ” (Lüdeke-Freund et al., 2021, p. i)

23. Alpízar Terrero, M. Á., León Robaina, R., & Dentchev, N. (2018). Barreras para la comercialización de resultados en la relación universidad-sector empresarial en Cuba. *Retos de la Dirección*, 12(2), 111-132. ISSN (Баристри пред комерсиализацията на резултатите в отношенията университет-бизнес сектор в Куба)

“The alliance between universities and companies in Cuba is critical for sales and technology transfer to the business sector, two pillars of research and development projects. Accordingly, the economic, cultural, institutional, and legal barriers affecting these binding processes were evaluated. These impediments continue despite higher education in Cuba has made functional changes to the associated entities, and has updated its social purpose. This study was based on a theoretical and contextual analysis of higher education development in Cuba. Some of the elements that have remarkably delayed innovation include economic and cultural obstacles, little knowledge of research policies, technology and innovation, and inertia and resistance to change on the part of executives, leading to contradictions between the two sectors. Laws and regulations that enable science and innovation in the universities are required to materialize research solutions in the companies.” (Alpizar Terrero, Leon Robaina & Dentchev, 2018, p. 112)

"Съюзът между университетите и компаниите в Куба е от решаващо значение за продажбите и трансфера на технологии към бизнес сектора, два стълба на проектите за научноизследователска и развойна дейност. Съответно бяха оценени икономическите, културните, институционалните и правните бариери, засягащи тези обвързващи процеси. Тези пречки продължават, въпреки че висшето образование в Куба е направило функционални промени в асоциираните субекти и е актуализирало социалната си цел. Това проучване се основава на теоретичен и контекстуален анализ на развитието на висшето образование в Куба. Това проучване се основава на теоретичен и контекстуален анализ на развитието на висшето образование в Куба. Някои от елементите, които забележително забавиха иновациите, включват икономически и културни пречки, малко познания за политиките в областта на научните изследвания, технологиите и иновациите, както и инерция и съпротива срещу промените от страна на ръководителите, което води до противоречия между двата сектора. Законите и разпоредбите, които дават възможност на науката и иновациите в университетите, са необходими за материализиране на решенията предлагани от научните изследвания в компаниите." (Alpizar Terrero, Leon Robaina & Dentchev, 2018, p. 112)

24. Dentchev, N & A. Diaz Gonzalez (2020). Introduction to the Social Entrepreneurship Summit Special Issue. *Accountancy & Bedrijfskunde* 39 (pp. 71-74). ISSN 0770-7142 (Въведение в специалното издание на срещата на върха за социално предприемачество)

“This is an introductory paper of a Special Issue of three papers that have been presented at the Social Entrepreneurship Summit that took place in September 2019 in Santa Marta, Colombia. This paper presents the background of the summit, and presents its goal of bringing together academics, students, business leaders, government officials and social entrepreneurs to co-create solutions to the most challenging issues of our society. This introductory paper provides a short summary of the three papers published in this special issue. We conclude with an invitation to join our vivid discussions on the topic during the upcoming editions of the Social Entrepreneurship Summit.” (Dentchev & Diaz Gonzalez, 2020, p. 71)

"Това е уводна статия на специален брой от три доклада, които бяха представени на Social Entrepreneurship Summit, която се проведе през септември 2019 г. в Санта Марта, Колумбия. Този документ представя предисторията на конференцията и представя нейната цел да събере академици, студенти, бизнес лидери, държавни служители и социални предприемачи за съвместно създаване на решения на най-предизвикателните проблеми на нашето общество. Тази уводна статия предоставя кратко резюме на трите статии, публикувани в този специален брой. Завършваме с покана да се присъединим към динамичните дискусии по темата по време на предстоящите издания на Social Entrepreneurship Summit." (Dentchev & Diaz Gonzalez, 2020, p. 71)

25. Alpizar-Terrero, M. Á., León-Robaina, R., & Dentchev, N. (2018). Las barreras a la comercialización de los resultados de la investigación en la relación universidad-empresa. Estudio de caso The barriers for commercializing science results in the university-industry relationship. A case study. *Santiago*, (145), 204-221. ISSN 2227-6513 (Бариери пред комерсиализацията на резултатите от научните изследвания в отношенията университет-компания. Изследване на казус)

“The relationship between Cuban universities and the enterprise sector is shaped by numerous barriers that have a negative influence on the impact of research results in society. Based on the systematic review of 107 scientific articles on the university–business topic and the results of 25 semi-structured interviews conducted at two universities in Cuba, the most important elements that make up these barriers are described and some concrete actions to minimize them are recommended.” (Aplizar Terrero, Leon Robaina & Dentchev, 2018, p. 204)

"Връзката между кубинските университети и сектора на предприятията е оформена от множество бариери, които имат отрицателно влияние върху въздействието на резултатите от научните изследвания в обществото. Въз основа на систематичния преглед на 107 научни статии на университетско-бизнес тема и резултатите от 25 полуструктурирани интервюта, проведени в два университета в Куба, са описани най-важните елементи, които изграждат тези бариери и са препоръчани някои конкретни действия за минимизирането им." (Aplizar Terrero, Leon Robaina & Dentchev, 2018, p. 204)

26. Bozhikin, I.A., R. Gechev & N.A. Dentchev (2017) Environmental fiscal policy and other instruments for sustainable and efficient municipal solid waste management: A cooperative study of Belgium and Bulgaria. *Waste Management*, 65, I-II. ISSN 1879-2456 (Екологична фискална политика и други инструменти за устойчиво и ефективно управление на твърдите битови отпадъци: Съвместно проучване на Белгия и България)

“The aim of the study was to find out which are the success factors for an effective use of policy instruments that contribute to a more efficient and sustainable MSW management. Policy instruments implemented in Bulgaria, an eastern European Country which is amongst the least efficient ones in sustainable MSW management in the European Union (EU), and in Belgium, a western European Country which is amongst the most efficient ones in sustainable MSW management in EU.” (Bozhikin, Gechev & Dentchev, 2017, p. I)

"Целта на проучването беше да се установи кои са факторите за успех за ефективно използване на политическите инструменти, които допринасят за по-ефективно и устойчиво управление на ТБО [твърди битови отпадъци]. Политически инструменти, прилагани в България, страна от Източна Европа, която е сред най-малко ефективните в устойчивото управление на ТБО в Европейския съюз (ЕС), и в Белгия, западноевропейска страна, която е сред най-ефективните в устойчивото управление на ТБО в ЕС." (Bozhikin, Gechev & Dentchev, 2017, p. I)

27. Ortuño & Dentchev (2020) Cultural Distance in the Development of Supportive Entrepreneurial Ecosystems at the Bottom of the Pyramid. *Academy of Management Global Proceedings*, (Vol. Mexico, 2020), 270. ISSN 26384892 (Културна дистанция в развитието на подкрепящи предприемачески екосистеми в дъното на пирамидата)

“Entrepreneurial ecosystems at the bottom of the pyramid (BoP) constitute promising avenue for BoP entrepreneurs to bring their communities out of poverty. BoP communities live in extreme poverty, lack education, health care and basic safety. We argue in this paper, that supportive ecosystems for BoP entrepreneurs would be inefficient, if they do not consider their fundamentally different background. We adopt the theoretical lens of cultural distance, to identify the preconditions needed for the functioning of an EE at the BoP. Our arguments are built on a qualitative research of 37 interviews and 4 focus group discussions in Bolivia. Preliminary results show that cultural differences regarding family, language, life style and values need to be considered and overcome to improve the entrepreneurial ecosystems at the BoP.” (Ortuño & Dentchev, 2020, p. 1)

"Предприемаческите екосистеми в основата на пирамидата (ОНП) представляват обещаващ път за предприемачите от ОНП да изведат своите общности от бедността. Общностите в ОНП живеят в крайна бедност, нямат образование, здравеопазване и основна безопасност. В тази публикация твърдим, че подкрепящите екосистеми за предприемачите на ОНП биха били неефективни, ако не вземат предвид фундаментално различния си произход. Ние приемаме теоретичния обектив на културната дистанция, за да идентифицираме предпоставките, необходими за функционирането на предприемаческата екосистема в ОНП. Нашите аргументи се основават на качествено проучване на 37 интервюта и 4 дискусии във фокус групи в Боливия. Предварителните резултати показват, че културните различия по отношение на семейството, езика, начина на живот и ценностите трябва да бъдат разгледани и преодолени, за да се подобрят предприемаческите екосистеми в ОНП." (Ortuño & Dentchev, 2020, p. 1)

28. Roncancio, J. J., Dentchev, N. A., Diaz Gonzalez, A., & Crispeels, T. (2020). The role of the subjective norm in explaining the performance of entrepreneurial universities. In *Academy of Management Proceedings* (Vol. 2020, No. 1, p. 17693). Briarcliff Manor, NY 10510: Academy of Management. ISSN 0065 0668 (Ролята на субективната норма при обяснението на представянето на предприемаческите университети)

“A plethora of studies, particularly in developed economies explain the diversity of variables that impact academic entrepreneurship and the fulfillment of the third mission of universities. These universities are in contexts where they receive support from the state and the private sector and therefore have a high dynamic of technology transfer activities. However, in developing economies, universities are fulfilling their third mission despite the absence of support from the state and the private sector. For this reason and in response to the call of other relevant scientific studies in the field of academic entrepreneurship, in this research we use as a theoretical lens the Theory of Planned Behavior to argue that the low levels of the Subjective Norm, accompanied by a high degree of Attitude Towards the Behavior, and Perceived Behavioral Control, explain the entrepreneurial behavior of universities in developing economies. We base our argument on data obtained from semi-structured interviews (39), focus groups (6), observation panels (1), and surveys conducted among university staff, located in the developing countries of Bolivia, Colombia, and Ecuador.” (Roncancio et al., 2020, p. 1)

“Множество изследвания, особено в развитите икономики, обясняват разнообразието от променливи, които оказват влияние върху академичното предприемачество и изпълнението на третата мисия на университетите. Тези университети са в контекст, в който получават подкрепа от държавата и частния сектор и следователно имат висока динамика на дейностите по трансфер на технологии. В развиващите се икономики обаче университетите изпълняват третата си мисия въпреки липсата на подкрепа от страна на държавата и частния сектор. Поради тази причина и в отговор на призива на други релевантни научни изследвания в областта на академичното предприемачество, в това изследване използваме теорията на планираното поведение, за да твърдим, че ниските нива на субективната норма, придружени от висока степен на отношение към поведението, и възприеман поведенчески контрол, обясняват предприемаческото поведение на университетите в развиващите се икономики. Ние основаваме нашия аргумент на данни, получени от полуструктурирани интервюта (39), фокус групи (6), панели за наблюдение (1) и проучвания, проведени сред университетски персонал, разположен в развиващите се страни Боливия, Колумбия и Еквадор.” (Roncancio et al., 2020, p. 1)

29. Roncancio, J. J., Dentchev, N. A., Guerrero, M., & Diaz Gonzalez, A. (2021). Non-commercial academic entrepreneurship: the influence of human capital in social value creation. In *Academy of Management Proceedings* (Vol. 2021, No. 1, p. 15843). Briarcliff Manor, NY 10510: Academy of Management. ISSN 0065 0668 (Некомерсиално академично предприемачество: влиянието на човешкия капитал в създаването на социална стойност)

"Most of the relevant studies in Academic Entrepreneurship attempt to explain the importance of universities in economic growth. A reason for the above is that universities generate research-based intellectual property, which can be later transferred to the industry or transformed into a university spin-off company. However, the scientific literature on Academic Entrepreneurship is limited when academic entrepreneurial initiatives seek to tackle social challenges without looking for economic profit. This research uses the theoretical lens of human capital to argue that universities can address social challenges by promoting not only the traditional academic entrepreneurship based on research results, but also the non-commercial one that seeks social value creation. Our findings are based on empirical qualitative data obtained from 55 semi-structured interviews, 6 focus groups, 10 observation panel, conducted among university staff (managers, teachers, and students), located in the countries of Bolivia, Colombia, and Ecuador." (Roncancio et al., 2021, p. 1)

"Повечето от съответните изследвания в областта на академичното предприемачество се опитват да обяснят значението на университетите за икономическия растеж. Причина за горното е, че университетите генерират интелектуална собственост, основана на научни изследвания, която по-късно може да бъде прехвърлена на индустрията или трансформирана в спин-оф компания. Научната литература за академичното предприемачество обаче е ограничена, когато академичните предприемачески инициативи се стремят да се справят със социалните предизвикателства, без да търсят икономическа печалба. Това изследване използва теоретичния обектив на човешкия капитал, за да твърди, че университетите могат да се справят със социалните предизвикателства, като насърчават не само традиционното академично предприемачество, основано на резултатите от научните изследвания, но и некомерсиалното, което се стреми към създаване на социална добавена стойност. Нашите констатации се основават на емпирични качествени данни, получени от 55 полуструктурирани интервюта, 6 фокус групи, 10 панела за наблюдение, проведени сред университетски персонал (мениджъри, учители и студенти), разположени в страните от Боливия, Колумбия и Еквадор." (Roncancio et al., 2021, p. 1)

Монограф и учебници

1. Dentchev (2023). Universities in support of social entrepreneurs: Propositions for boundary conditions, Academic Scientific Publishers, Brussels, 2023, ISBN 978 94 6117 521 2

“Universities in support of Social Entrepreneur points our attention at the boundary conditions related to the university support to social entrepreneurs (SEs). Many universities offer already tremendous support to social enterprises, and many more can easily follow. Higher education has lots of potential in helping SEs. However, I argue that we need to question the limitations that universities have in supporting social entrepreneurship. Not to discourage this support, but to strengthen its quality. The boundaries of university support are studied in this book through an extensive data collection effort, conducted in Latin America and Europe, in the framework of the ELANET Project (www.elanet-se.org), with 672 completed questionnaires from social entrepreneurs and 697 completed questionnaires from university representatives.

It is interesting to note that SEs would not turn in the first place to universities for help. In addition, there is a contrast in the evaluations of universities capacity to support SEs, whereby social entrepreneurs have a rather negative perception and university representatives have rather positive one. The findings of this study have also indicated significant variance in the perception of university representatives with respect to key entrepreneurial competences of SEs. The analysis of the data, together with our experience in supporting SEs, have led to the formulation of six boundary conditions for university support offered to SEs: competence, motivation, visibility, ecosystem, time and academic year.” (Dentchev, 2023, back-cover)

"Университетите в подкрепа на социалните предприемачи насочват вниманието ни към граничните условия, свързани с университетската подкрепа за социалните предприемачи (СП). Много университети вече предлагат огромна подкрепа на социалните предприятия и много други могат лесно да ги последват. Висшето образование има голям потенциал в подпомагането на СП. Аз обаче твърдя, че трябва да поставим под въпрос ограниченията, които университетите имат в подкрепа на социалното предприемачество. Не за да обезкуражим тази подкрепа, а за да засилим нейното качество. Мненията за университетска подкрепа са изследвани в тази книга чрез обширни усилия за събиране на данни, проведени в Латинска Америка и Европа, в рамките на проекта ELANET (www.elanet-se.org), с 672 попълнени въпросника от социални предприемачи и 697 попълнени въпросника от представители на университетите.

Интересно е да се отбележи, че СП не биха се обърнали на първо място към университетите за помощ. Освен това има контраст в оценките на капацитета на университетите за подкрепа на СП, при което социалните предприемачи имат по-скоро негативно възприятие, а представителите на университетите имат по-скоро положително. Резултатите от това проучване също показват значителни различия във възприятието на представителите на университетите по отношение на ключовите предприемачески компетенции на СП. Анализът на данните, заедно с нашия опит в подкрепа на СП, доведоха до формулирането на шест гранични условия за университетска подкрепа, предлагани на СП: компетентност, мотивация, видимост, екосистема, време и академична година." (Dentchev, 2023, back-cover)

2. Dentchev, N.A., P. Eiselein, K. Vander Velpen, M. Bouckaert & A. Diaz Gonzalez (2020). *A Financial Guide for Social Entrepreneurs*. Die Keure, Brugge. ISBN 9789048639441

“This book provides what it promises to the reader, i.e. A financial guide for social entrepreneurs. It departs from the challenges that social entrepreneurs face to fund their ventures. We discuss three main challenges in this context: 1/ access to funding, 2/ complexity of business models and 3/ predominant focus on social impact. This book offers an overview of the different funding possibilities while presenting the main funding actors in Belgium as an illustration. Yet, we think that more is needed to survive the financial wilderness of social entrepreneurship. Therefore, we advise attention to a solid business model, supportive ecosystem, impact measurement and effective communication. The illustrative case studies and the presentation of ecosystem actors that can provide support to social entrepreneurs make this book a quite practical guide. All cases and ecosystem actors presented here come from the Belgian context, which is what we know best. We are confident that this Belgian view can inspire the international community as well. This book could be useful to social entrepreneurs, impact investors, universities, vocational training centers, corporates supporting social entrepreneurs, social impact incubators and accelerators, policymakers or everyone who wants to help a social enterprise in their journey. And please enjoy reading, our societies need more social entrepreneurship!” (Dentchev et al., 2020, back cover)

"Тази книга предоставя това, което обещава на читателя, т.е. Финансов наръчник за социални предприемачи. Тя се отклонява от предизвикателствата, пред които са изправени социалните предприемачи, за да финансират своите начинания. В този контекст обсъждаме три основни предизвикателства: 1/ достъп до финансиране, 2/ сложност на бизнес моделите и 3/ преобладаващ фокус върху социалното въздействие. Тази книга предлага преглед на различните възможности за финансиране, като същевременно представя основните участници във финансирането в Белгия като илюстрация. И все пак, ние смятаме, че е необходимо повече, за да оцелее финансовата пустош на социалното предприемачество. Затова съветваме да се обърне внимание на солиден бизнес модел, подкрепяща екосистема, измерване на въздействието и ефективна комуникация. Илюстративните казуси и представянето на участниците в екосистемата, които могат да осигурят подкрепа на социалните предприемачи, правят тази книга доста практично ръководство. Всички случаи и участници в екосистемата, представени тук, идват от белгийския контекст, който ние познаваме най-добре. Убедени сме, че този белгийски възглед може да вдъхнови и международната общност. Тази книга може да бъде полезна за социални предприемачи, инвеститори за въздействие, университети, центрове за професионално обучение, корпорации, подкрепящи социални предприемачи, инкубатори и акселератори за социално въздействие, политици или всеки, който иска да помогне на социално предприятие в тяхното пътуване. И моля, наслаждавайте се на четенето, нашите общества се нуждаят от повече социално предприемачество!" (Dentchev et al., 2020, back cover)

3. Dentchev, N.A., K. Vander Velpen and E. Izquierdo, 2013. How to breed Gazelles: Creating business for growth. Kluwer, Mechelen. ISBN 9789046559543

"How to breed Gazelles is a practical guide on how fast growing businesses can be created. It is not easy, but we believe it is possible. Entering the universe of fast growth requires careful preparation from the early stages of idea generation until the business reaches maturity. Hence, this book follows an entrepreneurial process perspective, commonly described in four stages: (i) opportunity identification and evaluation, (ii) business plan development, (iii) access generation to required resources, and (iv) venture acceleration and management. To address the challenges involved, we offer a variety of practical tools, while at the same time, we discuss the fundamentals for developing a fast growing activity. Key concepts discussed in the book are:

- Positive obsession refers to the entrepreneurs' passion, curiosity, persistence, determination and dedication to their business, and ultimately to their customers.
- The underlying trends of any business require a careful identification and analysis since they have an impact on the daily life of your potential customers, while fast growth is ultimately based upon customer satisfaction.
- Business model testing, we argue, should take place in the very early stages of a business instead of making lengthy plans before showing a prototype or a proof of concept to customers.
- Risk management is discussed as a tool for strengthening the quality of fast growing business models, with the ambition of continuous improvement.
- Non-financial resource attraction is arguably of greater importance for Gazelles than funding, since money cannot buy everything, especially not the intangible drivers of collaboration. Yes, fast growth is the result of a joint, collaborative effort.

This book could be helpful to anyone with fast growing business ambitions, i.e. student, a scientist, an entrepreneur, or a manager in an established company. Good luck, and enjoy breeding your Gazelle!" (Dentchev, Vander Velpen & Izquierdo, 2013, back cover)

"Как да развъждаме газели е практическо ръководство за това как могат да бъдат създадени бързо растящи бизнеси. Не е лесно, но вярваме, че е възможно. Навлизането във вселената на бързия растеж изисква внимателна подготовка от ранните етапи на генериране на идеи, до етапа на достигане на зрялост в бизнеса. Следователно, тази книга следва перспективата на предприемаческия процес, обикновено описвана в четири етапа: (i) идентифициране и оценка на възможностите, (ii) разработване на бизнес план, (iii) генериране на достъп до необходимите ресурси и (iv) ускоряване и управление на предприятията. За да отговорим на свързаните с това предизвикателства, ние предлагаме разнообразие от практически инструменти, като в същото време обсъждаме основите за развитие на бързо развиваща се дейност. Основните понятия, разгледани в книгата, са:

- Положително обсебване се отнася до страстта, любопитството, постоянството, решителността и отдадеността на предприемачите към техния бизнес и в крайна сметка към техните клиенти.
- Основните тенденции на всеки бизнес изискват внимателна идентификация и анализ, тъй като те оказват влияние върху ежедневието на потенциалните ви клиенти, докато бързият растеж в крайна сметка се основава на удовлетвореността на клиентите.
- Тестването на бизнес модела, според нас, трябва да се извършва в най-ранните етапи на бизнеса, вместо да се правят дълги планове, преди да се покаже прототип или доказателство за концепцията на клиентите.
- Управлението на риска се обсъжда като инструмент за повишаване на качеството на бързо развиващите се бизнес модели, с амбицията за непрекъснато усъвършенстване.
- Привличането на нефинансови ресурси е може би от по-голямо значение за газелите, отколкото финансирането, тъй като парите не могат да купят всичко, особено нематериалните двигатели на сътрудничеството. Да, бързият растеж е резултат от съвместни усилия.

Тази книга може да бъде полезна за всеки, който има бързо развиващи се бизнес амбиции, т.е. студент, учен, предприемач или мениджър в утвърдена компания. Успех и се наслаждавайте на развъждането на вашата газела!" (Dentchev, Vander Velpen & Izquierdo, 2013, back cover)

4. Dentchev, N., Marin, J. R., Ortuno, C. A., & Outsios, G. (eds) (2022). Social entrepreneurship and vulnerable social groups. The National and Kapodistrian University of Athens. ISBN 9789604662821

This book is edited by Dentchev, Roncancio, Ortuno and Outsios (2022) in the framework of ERMIScom (Erasmus+, KA2 project) on developing curricula related to vulnerable social group and media. In this book we focus on social entrepreneurship and vulnerable social groups. The process that we have followed to develop this book is the following. We first studied few dozens of internationally renowned books on Social Entrepreneurship to identify the main topics covered in them. After a discussion with all consortium partners, we have identified the topics that need to be included in the table of contents of this book. Then the writing of the chapters was distributed across all project members according to their expertise. The working package leader together with its team has organized the peer review and editing of the chapters, to guarantee the quality and consistency across chapters. A drafted version of the book was tested in classes on Social Entrepreneurship, where students have provided valuable comments for the improvement of the book. Overall, this book consists of 14 chapters. Chapter 1 is an "Introduction to social entrepreneurship" by C. Alba. Chapter 2 is on a "Variety of social enterprises" by S. Tsolakidou. Chapter 3 is on a "Social value creation" by S. Houhvanainen. Chapter 4 is on the "Challenges of social entrepreneurship" by I. Kereziev and D. Kopeva. Chapter 5 is on "Business model development for social enterprises" by E. Vassiliou. Chapter 6 is on "Business model innovation for social enterprises" by S. Houhvanainen. Chapter 7 is on "Scaling social impact" by P. Eiselein, A. Diaz and J. Salas. Chapter 8 is on "Social impact and impact measurement" by I. Kereziev and D. Kopeva. Chapter 9 is on "Ecosystems for social impact" by A. Diaz and B. Leyen. Chapter 10 is on "Funding social enterprises" by P. Eiselein. Chapter 11 is on "Social innovation and inclusive business models" by S. Tsolakidou. Chapter 12 is on "Social entrepreneurship in the refugee context" by S. Tsolakidou. Chapter 13 is on "Social entrepreneurship at the bottom of the pyramid" by C. Alba and R. Brun. Chapter 14 presents "Community media case studies" and was coordinated by F. Agül.

Тази книга е редактирана от Dentchev, Roncancio, Ortuno and Outsios (2022) в рамките на проект ERMIScom (Erasmus+, KA2) за разработване на учебни програми, свързани с уязвими социални групи и медии. В тази книга се фокусираме върху социалното предприемачество и уязвимите социални групи. Процесът, който следваме, за да развием тази книга е следния. Първо проучихме няколко десетки международно признати книги за социално предприемачество, за да идентифицираме основните теми, обхванати в тях. След дискусия с всички партньори в консорциума определихме темите, които трябва да бъдат включени в съдържанието на тази книга. След това писането на главите беше разпределено между всички членове на проекта според техния опит. Ръководителят на работния пакет заедно със своя екип организира рецензирането и редактирането на главите, за да гарантира качеството и консистентността в отделните глави. Версия на книгата беше тествана в класове по социално предприемачество, където студентите предоставиха ценни коментари за подобряването на книгата. Като цяло тази книга се състои от 14 глави. Глава 1 е "Въведение в социалното предприемачество" от К. Алба. Глава 2 е на тема "Разнообразие от социални предприятия" от С. Цолакиду. Глава 3 е посветена на "Създаване на социална стойност" от С. Хухванаинен. Глава 4 е на тема "Предизвикателства на социалното предприемачество" от И. Керезиев и Д. Копева. Глава 5 е на тема "Разработване на бизнес модел за социални предприятия" от Е. Василиу. Глава 6 е на тема "Иновации в бизнес модела за социални предприятия" от S. Houhvanainen. Глава 7 е на тема "Машабиране на социалното въздействие" от P. Eiselein, A. Diaz и J. Salas. Глава 8 е на тема "Социално въздействие и измерване на въздействието" от И. Керезиев и Д. Копева. Глава 9 е на тема "Екосистеми за социално въздействие" от А. Диас и Б. Лайен. Глава 10 е на тема "Финансиране на социалните предприятия" от P. Eiselein. Глава 11 е на тема "Социални иновации и приобщаващи бизнес модели" от С. Цолакиду. Глава 12 е на тема "Социалното предприемачество в бежанския контекст" от С. Цолакиду. Глава 13 в "Социалното предприемачество на основата на пирамидата" от К. Алба и Р. Брун. Глава 14 представя "Казуси от медиите в общността" и е координирана от Ф. Агюл.

Подпис:

